

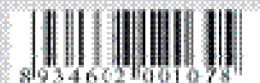
CÔNG THƯƠNG

TẠP CHÍ - CƠ QUAN THÔNG TIN LÝ LUẬN CỦA BỘ CÔNG THƯƠNG ISSN: 0344-7754

VIET NAM TRADE AND INDUSTRY REVIEW

CÁC KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU KHOA HỌC VÀ ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ

Số 19 - THÁNG 8/2021

89346021001078

Website: <http://tapchicongthuong.vn>

HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP

GS.TS. Trần Thọ Đạt

GS.TS. Trần Văn Địch

GS.TS. Nguyễn Bách Khoa

GS.TSKH. Đỗ Ngọc Khuê

GS.TSKH. Bành Tiến Long

GS.TSKH. Nguyễn Xuân Quỳnh

GS.TS. Đinh Văn Sơn

GS.TSKH. Trần Văn Sung

GS.TS. Lê Văn Tán

GS. TS. Phạm Minh Tuấn

GS.TSKH. Đào Trí Úc

GS.TSKH. Đặng Ứng Vận

GS.TS. Võ Khánh Vinh

TỔNG BIÊN TẬP

ThS. Đặng Thị Ngọc Thu

ĐT: 0968939668

PHÓ TỔNG BIÊN TẬP

Ngô Thị Diệu Thúy

ĐT: 024.22218228 - 0903223096

Phạm Thị Lệ Nhung

ĐT: 0912093191

TÒA SOẠN

Tầng 8, số 655 Phạm Văn Đồng,
Bắc Từ Liêm, Hà Nội.

Ban Trị sự - ĐT: 024.22218238

Fax: 024.22218237

Ban Thư ký - Xuất bản

ĐT: 024.22218230

Ban Truyền thông - ĐT: 024.22218239

Ban Chuyên đề - ĐT: 024.22218229

Ban Phóng viên - ĐT: 024.22218232

Trung tâm Thông tin Đa phương tiện

ĐT: 024.2221 8231

Email: online@tapchicongthuong.vn

VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM

Số 12 Nguyễn Thị Minh Khai, P. Đa Kao,
Q. 1, TP. Hồ Chí Minh

ĐT: (028) 38213488 - Fax: (028) 38213478

Email: vpddpntapchicongthuong@gmail.com

Giấy phép hoạt động báo chí số:

60/GP-BTTTT

Cấp ngày 05/3/2013

Trình bày: Tại Tòa soạn

In tại Công ty CP Đầu tư và

Hợp tác quốc tế

Giá 250.000 đồng

Website: www.tapchicongthuong.vn

MỤC LỤC

CONTENTS

ISSN: 0866-7756 số 19 - Tháng 8/2021

LUẬT

NGUYỄN NGỌC HẢI

Hoàn thiện các quy định của Luật Doanh nghiệp hiện hành về giải thể doanh nghiệp
Perfecting current Law on Enterprises' provisions on enterprise dissolution8

PHẠM THỊ NGUYỆT SƯƠNG

Từ thực tiễn doanh nghiệp đăng ký khống vốn điều lệ, cần thiết tìm hiểu các quy định
của pháp luật về vốn điều lệ
The issue of fraudulent registration of charter capital and the necessity of understanding provisions
on charter capital.....14

LÊ MINH

Pháp luật về bảo vệ môi trường ở các khu công nghiệp: Một số vấn đề cần đặt ra
Vietnam's regulations on the environmental protection in industrial zones and some related issues20

NGŨ THỊ NHƯ HOA

Bàn về hướng xử lý trong trường hợp không xác định được địa chỉ của bị đơn trong vụ án dân sự
Discussing the handling of civil lawsuits when the defendant's address cannot be determined25

TRẦN THỊ NGỌC HIẾU

Một số vấn đề lý luận và pháp lý về giám sát của Hội đồng nhân dân
Some theoretical and legal issues relating to the supervisory function of people's councils31

LƯU BÌNH DƯƠNG

Những yếu tố tác động đến hoàn thiện quy định về bảo vệ quyền con người bằng pháp luật hình sự
và tố tụng hình sự hiện nay
Factors affecting the process of completing regulations on human rights and civil rights protection
in legal and criminal proceedings38

TRẦN THỊ THANH HẰNG

Quy định của Bộ luật Tố tụng hình sự Việt Nam năm 2015 về quyền của chủ thể gỡ tội là người bị bắt
Provisions of the rights of the arrestee under the 2015 Law on Criminal Procedure in Vietnam44

LÊ THỊ PHƯỢNG

Giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện Luật Hoạt động Chữ thập đỏ
Solutions to improve the effectiveness of the Law on Red-Cross Activities50

NGUYỄN HÙNG SƠN

Thực thi pháp luật môi trường trong hoạt động du lịch tại tỉnh Hòa Bình: Những tồn tại và giải pháp
The enforcement of environmental protection provisions in the tourism industry of Hoa Binh Province:
Shortcomings and solutions57

TRẦN THÚY PHƯƠNG

Những bất cập vướng mắc trong thi hành Luật Đất đai nhìn từ góc độ quản lý
Some shortcomings and difficulties in the implementation of the 2013 Law on Land
from management perspectives62

NGUYỄN THỊ PHƯƠNG THẢO

Bàn về các trường hợp nhà nước thu hồi đất do vi phạm pháp luật đất đai
The state acquires land due to violations of the 2013 Law on Land68

DƯƠNG HIẾU PHONG

Hỗ trợ doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo gia nhập thị trường: Thực trạng pháp luật và giải pháp
Policies on supporting startups to enter the market in Vietnam: Current situation and solutions73

KINH TẾ

NGUYEN QUOC THAI - PHAM THI THUY TRANG

Some impacts of the EU's TBT on Vietnam's footwear exporting enterprises
Một số tác động của rào cản kỹ thuật trong thương mại (TBT) đối với mặt hàng giày dép của Việt Nam
xuất khẩu sang EU78

LÊ MINH THỐNG

Khả năng cạnh tranh của nhiệt điện khí so với nhiệt điện than ở Việt Nam trong điều kiện hiện nay
The competitiveness of gas power plants compared to coal power plants in current conditions in Vietnam84

PHẠM NGỌC HƯƠNG QUỲNH

Giải Nobel Kinh tế năm 2020 và khả năng vận dụng vào đấu giá quyền sử dụng đất tại Việt Nam
The Nobel Prize 2020 in Economic Sciences and its applicability to the auction of land use rights in Vietnam90

VŨ TRỰC PHÚC - DƯƠNG VĂN HỢP - NGUYỄN KIM PHƯƠNG

Phát triển ngành sản xuất khoai mì trên địa bàn tỉnh Tây Ninh theo hướng xây dựng chuỗi giá trị
Developing the chain value for cassava production in Tay Ninh Province96

TRẦN HỒNG NGUYÊN

Lựa chọn trong tình huống rủi ro
Choice in risky situation105

QUẢN TRỊ - QUẢN LÝ

HOÀNG MẠNH DŨNG - NGUYỄN VIỆT XUÂN SANG

Cải tiến chất lượng đào tạo tại Trung tâm Đào tạo kỹ năng xã hội, Trường Đại học Thủ Dầu Một
Improving the training quality of Center of Training Social Skills under Thu Dau Mot University110

TRỊNH XUÂN TRƯỜNG - MAI ANH VŨ

Quản lý nhà nước đối với hoạt động du lịch tại thành phố Sầm Sơn, tỉnh Thanh Hóa
The state management of Sam Son City's authorities on local tourism activities118

LÊ PHƯƠNG THẢO - LÊ ĐÌNH BÌNH

Vai trò của chuyển đổi số gắn với quản trị tri thức trong phát triển mô hình kinh tế tuần hoàn
The role of digital transformation and knowledge management in the circular economy development125

NGUYỄN VĂN THỤY - ĐOÀN THỊ THANH HẰNG

Ảnh hưởng năng lực tâm lý đến kết quả học tập: Nghiên cứu trường hợp sinh viên
Trường Đại học Ngân hàng Thành phố Hồ Chí Minh
Impacts of psychological capacity on the learning outcomes of the Banking University
of Ho Chi Minh City's students.....133

LÊ LAN HƯƠNG - TRẦN THỊ THU DUNG - TRẦN NGUYỄN AN - ĐINH VĂN HIỆP

Chiến lược phát triển nguồn nhân lực quốc gia của Việt Nam trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0
Vietnam's national human resources development strategy in the context of Industry 4.0140

PHẠM VĂN CHIẾN

Chính sách phát triển du lịch thông minh ở Đà Nẵng: Thực trạng và giải pháp
Policies on smart tourism development in Da Nang City: Current implementation and solutions151

TRẦN NAM TRUNG

Đổi mới phương pháp dạy và học các môn học chuyên ngành Kế toán trong giai đoạn hiện nay
tại Khoa Tài chính - Thương mại, Trường Đại học Công nghệ Thành phố Hồ Chí Minh
Changing and upgrading accounting teaching methods of the Faculty of Finance and Commerce,
Ho Chi Minh City University of Technology.....158

LÊ HOÀNG MY

Nghiên cứu các nhân tố ảnh hưởng đến ý định đi du lịch trong dịch Covid-19
của người dân tại tỉnh Gia Lai
A study on the factors affecting the travel intention of people living in Gia Lai Province during
the COVID-19 pandemic162

ĐỖ THỊ LOAN

Công nghệ lưu trữ điện - Những xem xét về lợi ích, tính kinh tế và môi trường
Some economic and environmental assessments about technologies for electricity storage.....168

PHÙNG THỊ THÚY

Gắn kết sản phẩm OCOP với thị trường tiêu thụ sản phẩm của thành phố Hải Phòng
Developing linkages for production and consumption of OCOP products in Hai Phong City176

NGUYỄN MINH TUẤN - LÊ THỊ HUYỀN

Chất lượng dịch vụ cung cấp nước sạch nông thôn tại Trung tâm Đầu tư, khai thác thủy lợi
và nước sạch nông thôn tỉnh Bình Dương
The quality of rural clean water supply services provided by the Center for Investment and Exploitation
of Irrigation and Rural clean water in Binh Duong Province182

NGUYỄN THÚY QUỲNH LOAN - NGÔ MINH QUỐC DŨNG - NGUYỄN VƯƠNG CHÍ

Các động lực thúc đẩy sự gắn kết của nhân viên tại các công ty công nghệ thông tin
ở Thành phố Hồ Chí Minh
The drivers of employee engagement at information technology companies in Ho Chi Minh City188

NGUYỄN ĐỒNG ANH XUÂN - PHẠM THU HÀ

Thực hiện cơ chế tự chủ tài chính tại các trường đại học công lập
thuộc Bộ Công Thương: Thực trạng và giải pháp
The implementation of financial autonomy at public universities under the Ministry of Industry and Trade:
Current situation and solutions196

NGUYỄN NGỌC PHƯƠNG DUNG - LƯU HÓN VŨ

Sự hài lòng của sinh viên về chương trình đào tạo ngành Ngôn ngữ Anh của Trường Đại học Ngân hàng
Thành phố Hồ Chí Minh
The satisfaction of Banking University of Ho Chi Minh City's students with the university's English language
training program202

LƯU CHÍ DANH - NGUYỄN THỊ NHƯ HUYỀN - ĐỖ NGUYỄN NHƯ QUỲNH - VÕ THỊ MỸ DIỆU

Các nhân tố tác động đến sự hứng thú trong học tập của sinh viên
Factors affecting the interests in learning of Van Lang University's students.....210

THÁI KIM PHONG

Ảnh hưởng của các nhân tố môi trường làm việc đến sử dụng phương tiện truyền thông xã hội và kết quả công việc của nhân viên
Impacts of working environment factors on the use of social media at the workplace and the performance of employees.....217

LÊ MẠNH HÙNG

Nâng cao năng lực nghiên cứu khoa học của giảng viên các trường đại học công lập tại Hà Nội
Improving the scientific research capacity of lecturers at public universities in Hanoi.....224

ĐẶNG THỊ THÚY AN - NGUYỄN TRUNG TIẾN - PHAN THỊ TIẾM - NGÔ CẨM TIÊN

Các nhân tố ảnh hưởng đến sự hài lòng chất lượng dịch vụ nhà hàng:
Trường hợp tại Khách sạn Sài Gòn Vĩnh Long
Factors affecting the satisfactor of guests with the restaurant's service quality:
Case study of Saigon Vinh Long Hotel's restaurant.....231

LÊ THỊ DIỆP ANH - PHẠM VĂN TUẤN

Các yếu tố ảnh hưởng đến hành vi né tránh quảng cáo trên mạng xã hội:
Nghiên cứu trong lĩnh vực cầm đồ
Impacts affecting the advertising avoidance behavior on social networks:
Case study of the pawn shop industry in Vietnam237

VŨ THỊ ANH

Một số kỹ năng cơ bản để giao tiếp thành công
Some basic communication skills for life and workplace success244

KINH DOANH

NGUYỄN THỊ BÍCH LIÊN - NGUYỄN THỊ XUÂN TRANG

Các yếu tố ảnh hưởng đến ý định mua sắm trực tuyến của người tiêu dùng Thành phố Hồ Chí Minh trong giai đoạn Covid - 19
Factors affecting the online shopping intention of consumers in Ho Chi Minh City during the COVID-19 pandemic250

LÊ THANH SƠN - NGUYỄN THÙY TRANG - HỒ HỒNG NHI

Các yếu tố ảnh hưởng đến quyết định tiêu dùng rau an toàn: Trường hợp nghiên cứu tại thành phố Bạc Liêu
Factors affecting the decision of consumers to buy safe vegetables: Case study of consumers living in Bac Lieu City256

NGUYEN THI HONG MINH - DO XUAN DUC - NGUYEN BAO THOA - NGUYEN THI THU TRANG

The Environment Impacts of Production and Business Activities and Environmental Requirements for Coffee Enterprises in Vietnam
Tác động môi trường của ngành cà phê và yêu cầu về môi trường đối với các doanh nghiệp cà phê tại Việt Nam.....264

TÀI CHÍNH - NGÂN HÀNG - BẢO HIỂM

MAI HOÀNG ĐỨC DUY

Một số giải pháp kiến nghị hoàn thiện pháp luật về vốn tự có trong hoạt động của Ngân hàng Thương mại
Some recommendatins to improve the effectiveness of Vietnam's regulations on commercial banks' equity and other types of capital272

TRẦN THỊ THANH HUYỀN

Ngân hàng và Fintech tại Việt Nam: Khó khăn và giải pháp

Banks and Fintech in Vietnam: Challenges and solutions278

NGUYỄN THỊ NGỌC THE

Nâng cao chất lượng dịch vụ thanh toán không dùng tiền mặt tại Ngân hàng Thương mại cổ phần Phát triển
Thành phố Hồ Chí Minh - Chi nhánh Đồng Nai

Improving the quality of cashless payment services provided by Ho Chi Minh City Development Joint Stock
Commercial Bank - Dong Nai Branch 284

PHAN VÕ ĐĂNG KHOA - NGÔ HỒNG NHUNG

Tác động của tỷ lệ sở hữu và đặc điểm doanh nghiệp đến tính ổn định thu nhập tại các doanh nghiệp
niêm yết trên thị trường chứng khoán Việt Nam

The impacts of ownership ratio and firm characteristics on income stability of listed enterprises in Vietnam290

NGÔ CHÍ TÂM

Tác động của cấu trúc vốn đến hiệu suất tài chính ngành Logistics:

Trường hợp các công ty trên sàn chứng khoán Việt Nam

The impacts of capital structure on the financial performance in the logistics industry:

Case study of listed logistics in Vietnam296

NGUYỄN THỊ MỸ ĐIỂM - TRỊNH XUÂN HOÀNG

Nâng cao chất lượng dịch vụ mobile banking tại Ngân hàng TMCP Ngoại thương Việt Nam - Chi nhánh Phú Nhuận,
Thành phố Hồ Chí Minh

Improving the quality of mobile banking services provided by Vietcombank - Phu Nhuan Branch302

NGUYỄN THỊ PHƯƠNG Ý

Những yếu tố nhà đầu tư cá nhân cần xem xét trước khi xây dựng kế hoạch đầu tư tài chính

Factors individual investors should consider before making a financial investment plan308

KẾ TOÁN - KIỂM TOÁN

TÔ LÊ NGUYÊN KHOA

Phân tích các giải pháp nhằm thúc đẩy doanh nghiệp Việt Nam vận dụng chuẩn mực báo cáo tài chính quốc tế

Analyzing solutions to encourage Vietnamese enterprises to apply

the International Financial Reporting Standards.....314

LÊ HỒNG LÂM

Mô hình lưu chuyển tiền tệ: Cơ sở để thiết lập các chỉ số phân tích tài chính

The cash flow model: A basis to develop financial indicators320

NGUYỄN THỊ THU VÂN - ĐẶNG THỊ KIM ANH - NGUYỄN NGỌC PHƯƠNG LINH - NGUYỄN TẤN PHONG

Tác động của phương thức thanh toán trực tuyến đến ý định mua sắm của khách hàng
tại Thành phố Hồ Chí Minh

Impacts of online payment methods on the shopping intention of consumers in Ho Chi Minh City326

LÊ NGỌC ANH

Chuyển đổi số và những định hướng phát triển hoạt động đào tạo kế toán tại các trường đại học của Việt Nam

Digital transformation and some guidances for accounting training of universities in Vietnam331

LÊ THỊ TÚ TRINH - TRƯƠNG THỊ THÀNH - BÙI THỊ NHÂN

Các nhân tố ảnh hưởng đến tuân thủ nguyên tắc đạo đức nghề nghiệp tại doanh nghiệp kiểm toán Việt Nam
trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh

Factors affecting the compliance of Vietnamese auditing firms in Ho Cho Minh City

with the professional ethics.....337

22. Ánh Dương. (2021). Tìm hiểu thông tin xuất khẩu giày dép vào thị trường EU. Truy cập tại <https://vietnambiz.vn/tim-hieu-thong-tin-xuat-khau-giay-dep-vao-thi-truong-eu-20210215211656858.htm>
23. WTO. (2016). Summary of Vietnam - EU Free Trade Agreement. [Online] Available at <https://wtocenter.vn/chuyen-de/12781-summary-of-vietnam-eu-free-trade-agreement-evfta>
24. Xuất khẩu da giày- Đáp ứng Quy tắc xuất xứ để tận dụng tốt Hiệp định EVFTA. (2019). Truy cập tại <https://trungtamwto.vn/chuyen-de/10375-xuat-khau-da-giay-dap-ung-quy-tac-xuat-xu-de-tan-dung-tot-hiep-dinh-evfta>
25. Vượt qua rào cản kỹ thuật để giữ thị trường EU. (2019). Truy cập tại <http://sla.org.vn/ContentDetail/Tin-Tuc/1548/vuot-qua-rao-can-ky-thuat-de-giu-thi-truong-eu.aspx>
26. European Commission. (2007). Reach. [Online] Available at https://ec.europa.eu/environment/chemicals/reach/reach_en.htm
27. WTO. (2005). Standards and safety. [Online] Available at https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/agrm4_e.htm#TRS
28. European Commission. (2019). Understanding POPs. [Online] Available at <https://echa.europa.eu/understanding-pops>

Received date: July 20, 2021

Reviewed date: August 5, 2021

Accepted date: August 19, 2021

Author information:

1. Master NGUYEN QUOC THAI¹

2. Master PHAM THI THUY TRANG¹

¹Faculty of Administration Business, Nguyen Tat Thanh University

MỘT SỐ TÁC ĐỘNG CỦA RÀO CẢN KỸ THUẬT TRONG THƯƠNG MẠI (TBT) ĐỐI VỚI MẶT HÀNG GIÀY DÉP CỦA VIỆT NAM XUẤT KHẨU SANG EU

● ThS. **NGUYỄN QUỐC THÁI**

● ThS. **PHẠM THỊ THÙY TRANG**

Khoa Quản trị Kinh doanh, Đại học Nguyễn Tất Thành

TÓM TẮT:

Trong bối cảnh đại dịch COVID-19 đang diễn ra phức tạp, hoạt động xuất khẩu hàng giày dép của Việt Nam sang thị trường EU trong các tháng đầu năm 2021 vẫn tăng trưởng. Điều này cho thấy đã có những tín hiệu tích cực do Hiệp định EVFTA mang lại. Tuy nhiên, EU là thị trường khó tính với các rào cản kỹ thuật trong thương mại (TBT) rất phức tạp mà nhiều doanh nghiệp Việt Nam chưa nắm rõ. Bài viết phân tích một số tác động của rào cản TBT khi các doanh nghiệp Việt Nam xuất khẩu giày dép sang thị trường này.

Từ khóa: Rào cản, EU, rào cản kỹ thuật trong thương mại (TBT), giày dép, tác động.

KHẢ NĂNG CẠNH TRANH CỦA NHIỆT ĐIỆN KHÍ SO VỚI NHIỆT ĐIỆN THAN Ở VIỆT NAM TRONG ĐIỀU KIỆN HIỆN NAY

● LÊ MINH THỐNG

TÓM TẮT:

Năng lượng nói chung, điện năng nói riêng đóng vai trò rất quan trọng trong sự phát triển kinh tế của một quốc gia. Việc đánh giá lựa chọn phát triển các loại hình nhà máy sản xuất điện được xem xét ở nhiều góc độ sao cho đảm bảo tính tối ưu và hiệu quả, vừa đảm bảo được an ninh năng lượng, vừa sử dụng tối ưu các nguồn lực của mình, nhưng đồng thời cũng phải bảo vệ môi trường. Bài báo đề cập đến khả năng cạnh tranh của lĩnh vực điện khí với điện than ở Việt Nam hiện nay dựa trên một số mô hình tính toán và điều kiện giả định, để từ đó đưa ra một số kiến nghị.

Từ khóa: nhiệt điện khí, nhiệt điện than, chi phí sản xuất điện.

1. Tổng quan về nhu cầu năng lượng và điện năng tại Việt Nam

Tại Việt Nam hiện nay, cùng với sự tăng trưởng của nền kinh tế là sự gia tăng không ngừng về nhu cầu năng lượng nói chung và nhu cầu sử dụng điện năng nói riêng. Các nghiên cứu đã chỉ ra tốc độ tăng trưởng nhu cầu năng lượng của Việt Nam, đặc biệt là điện năng từ năm 2010 đến nay khoảng 10%/năm, cao hơn mức độ tăng trưởng của nền kinh tế trong giai đoạn cùng kỳ [1]. Nhu cầu về năng lượng cũng như nhu cầu về điện năng ở Việt Nam sẽ có sự gia tăng không ngừng và có thể đạt mức tăng trưởng là 8%/năm trong giai đoạn từ nay đến năm 2035 [3].

Việt Nam đang phụ thuộc nhiều vào điện than, do tính sẵn có và chi phí sản xuất rẻ. Tuy nhiên,

về lâu dài, cần xét đến việc sử dụng tổng hợp hài hòa các nguồn năng lượng khác trong sản xuất điện năng để đảm bảo an ninh năng lượng, đồng thời bảo vệ môi trường. Trên thế giới, việc sử dụng khí tự nhiên, nhất là khí tự nhiên hóa lỏng (LNG) vào sản xuất điện đang là một hướng đi được xem xét đến, do tính hiệu quả và thân thiện với môi trường. Việt Nam đã đề cập đến việc phát triển điện khí, nhất là từ nguồn LNG nhập khẩu [10]. Tuy nhiên, sự phát triển của các dự án nhập khẩu LNG cũng như các nhà máy điện khí tại Việt Nam còn rất chậm, do nhiều nguyên nhân. Do đó, việc phân tích đánh giá khả năng cạnh tranh của điện khí so với các loại hình khác, nhất là điện than có ý nghĩa quan trọng cho việc định hướng, lựa chọn phát triển nguồn điện trong tương lai.

2. Các nhân tố ảnh hưởng đến giá thành sản xuất điện tại các nhà máy nhiệt điện

2.1. Chi phí đầu tư

Chi phí đầu tư là tổng vốn phải bỏ ra trong quá trình xây dựng nhà máy phát điện. Chi phí này phụ thuộc vào công nghệ của nhà máy, công suất lắp đặt. Chi phí đầu tư gồm các chi phí trực tiếp và gián tiếp đến việc xây dựng và vận hành nhà máy, hoặc các thành phần chi phí phát sinh trước hoặc trong quá trình xây dựng [9].

Trung bình tại châu Á, suất đầu tư điện khí là 0,757 triệu USD/MW, điện than siêu tới hạn là 1,295 triệu USD/MW. Tại Việt Nam, suất đầu tư điện khí là 0,810 triệu USD/MW, điện than cận tới hạn là 1,560 triệu USD/MW và điện than siêu tới hạn là 1,576 triệu USD/MW [5]. Như vậy, suất đầu tư điện than đắt gấp 1,8 lần suất đầu tư điện khí.

2.2. Chi phí vận hành và bảo dưỡng (O&M)

Chi phí này bao gồm tất cả các chi phí sản xuất điện không liên quan đến đầu tư ban đầu, chi phí nhiên liệu, thuế, chi phí phát thải CO₂. Chúng bao gồm các chi phí bảo trì và chi phí cho các vật liệu phụ trợ, vận hành, nhân sự, quản trị và bảo hiểm. Chi phí O&M phụ thuộc vào công nghệ và điều kiện của từng quốc gia [9]. Thông thường, chi phí O&M cho các nhà máy điện than cao hơn nhiều so với các nhà máy điện khí [6].

2.3. Chi phí nhiên liệu

Tùy thuộc vào công nghệ và dạng năng lượng để sản xuất điện mà chi phí nhiên liệu đầu vào cho các nhà máy điện hiện nay có khác nhau. Các nhà máy nhiệt điện phải tiêu tốn nhiều nhiên liệu như điện than, điện khí. Chi phí nhiên liệu đầu vào cũng phụ thuộc vào nhiều yếu tố như nội địa hay nhập khẩu, chất lượng của nhiên liệu, thị trường khu vực [9].

Đối với nhà máy nhiệt điện than, nguồn nhiên liệu đầu vào là các loại than cám 4, cám 5, cám 6. Hiện nay, xu hướng sử dụng than trên thế giới giảm mạnh, do những lo ngại về vấn đề môi trường. Giá than trên thị trường thế giới sụt giảm từ mức trên 100\$/tấn, đến nay chỉ còn khoảng 60\$/tấn. Tại Việt Nam, giá than cho sản xuất điện dao động từ 1,3 triệu đồng đến khoảng 2 triệu

đồng/tấn tùy thuộc vào chủng loại than. Trong tương lai, nhu cầu than cho sản xuất điện năng ở Việt Nam sẽ tăng cao, sản lượng than trong nước không thể đảm bảo, do đó, Việt Nam sẽ phải nhập khẩu khoảng 70% nhu cầu than cho sản xuất điện vào năm 2035 [11]. Trên thực tế, Việt Nam đã phải nhập than phục vụ các nhà máy điện than từ năm 2015.

Để phát triển các nhà máy điện khí sẽ phụ thuộc rất nhiều vào nguồn cung khí đốt. Nguồn cung có thể là nguồn khí được khai thác trong nước. Tuy nhiên, sản lượng khí ở Việt Nam dự báo có xu hướng sụt giảm trong giai đoạn tới, vì vậy để đáp ứng nhu cầu khí đốt, Việt Nam phải nhập khẩu khí đốt. Theo dự báo, lượng khí LNG nhập khẩu của Việt Nam giai đoạn từ năm 2026 đến năm 2035 có thể lên tới 6 - 10 tỷ m³/năm [10]. Tuy nhiên, để nhập khẩu khí cũng cần phải xây dựng hệ thống cơ sở hạ tầng với chi phí rất lớn.

Trong giai đoạn 2015 - 2019, giá khí tại Việt Nam khai thác từ các mỏ trong nước dao động khoảng 3 - 7 USD/MMBtu. Hiện nay, giá LNG nhập khẩu tại thị trường châu Á giao động quanh mức 10 USD/MMBtu và có xu hướng giảm, do nguồn cung khí đốt trên thế giới tăng, chủ yếu là sự gia tăng sản lượng nguồn cung khí đá phiến của Hoa Kỳ. Cuối năm 2019, giá LNG tại châu Á giảm xuống chỉ còn 5,7 USD/MMBtu, đạt mức giảm kỷ lục 43% chỉ trong 1 năm. Đây có thể là cơ hội để các quốc gia như Việt Nam có thể phát triển các nhà máy điện khí [7].

2.4. Giá các-bon (CO₂)

Mỗi một công nghệ khi sản xuất điện cho ra mức phát thải khác nhau. Quy định về mức chi phí/thuế phát thải khí CO₂ ở mỗi quốc gia cũng rất khác nhau. Đây cũng là yếu tố sẽ tác động rất mạnh đến chi phí sản xuất điện. Những nghiên cứu của các Tổ chức quốc tế như Chương trình phát triển Liên hiệp quốc OECD, Ngân hàng Thế giới (World Bank), Tổ chức hợp tác và phát triển kinh tế (UNDP) đã cho thấy, sử dụng thuế CO₂ có tác động tích cực trong giảm lượng phát thải khí CO₂, đồng thời góp phần tạo ra nguồn thu cho ngân sách nhà nước [9]. Theo dự báo, giá CO₂ trên thế giới sẽ có xu hướng tăng cao trong tương

lai để hạn chế sự phát thải, điều này tạo ra sự cạnh tranh về chi phí sản xuất giữa các loại hình sản xuất điện.

2.5. Các yếu tố khác

Ngoài các yếu tố cơ bản trên, chi phí sản xuất điện năng còn chịu sự ảnh hưởng của các nhân tố khác như hiệu suất của nhà máy, tuổi thọ của nhà máy,... Hiệu suất điện năng tùy thuộc vào từng công nghệ và thông số này sẽ ảnh hưởng nhiều đến hiệu quả hoạt động của các nhà máy, ảnh hưởng đến việc tiêu thụ nhiên liệu. Bên cạnh đó, mỗi công nghệ sản xuất điện có tuổi thọ khác nhau, nhà máy điện than có tuổi thọ 40 năm, nhà máy điện khí là 30 năm [9].

thống phát điện, như: chi phí đầu tư, chi phí vận hành và bảo dưỡng, chi phí nhiên liệu,... Việc tính toán LCOE dựa vào phương pháp chiết khấu dòng tiền và tính cho toàn bộ đời hoạt động của nhà máy [9]. Mô hình tính toán LCOE sẽ cho phép so sánh một cách chi tiết chi phí sản xuất điện với các công nghệ khác nhau, từ đó cho phép lựa chọn loại hình phát điện tối ưu nhất.

Ở Việt Nam cũng đã có nhiều tổ chức tính toán LCOE để đánh giá khả năng cạnh tranh về chi phí của các nhà máy điện như McKinsey & Company, Cơ quan năng lượng Đan Mạch,... Một số kết quả tính toán đối với loại hình nhà máy điện ở Việt Nam được thể hiện tại Bảng 1.

Bảng 1. Chi phí sản xuất điện quy dẫn (LCOE) của các nhà máy điện ở Việt Nam với công nghệ khác nhau (US cent/Kwh)

Công nghệ	Năm	2017	2017 (bao gồm chi phí ngoại biên)	2020	2025	2030
	Điện than (nhập khẩu)		7,30	12,38	7,42	7,63
Điện than (than nội địa)		6,71	11,91	6,81	6,98	7,16
Điện khí chu trình đơn		7,89	9,55	8,37	9,86	9,86
Điện khí chu trình hỗn hợp		7,10	8,34	7,47	8,60	8,60

Nguồn: [8]

3. Đánh giá khả năng cạnh tranh của nhiệt điện khí với nhiệt điện than qua các mô hình

Việc tính toán chi phí sản xuất ra 1 đơn vị điện năng đóng vai trò quan trọng trong việc lựa chọn đưa ra quyết định xây dựng lắp đặt các nhà máy điện sao cho có hiệu quả nhất. Chi phí sản xuất điện chịu ảnh hưởng của nhiều yếu tố. Có nhiều phương pháp để đánh giá khả năng cạnh tranh về chi phí sản xuất cũng như lợi ích của các loại hình nhà máy điện. Dưới đây là đánh giá dựa vào những mô hình sử dụng phổ biến hiện nay.

3.1. Mô hình chi phí sản xuất điện quy dẫn (LCOE)

Chỉ tiêu LCOE là một chỉ tiêu tối ưu để so sánh chi phí sản xuất một đơn vị điện năng của các công nghệ khác nhau trong suốt thời gian hoạt động của nhà máy. Chỉ tiêu LCOE được tính toán bao gồm tất cả các chi phí trong vòng đời của hệ

Theo McKinsey, nếu như chưa tính đến các chi phí ngoại biên, thì chi phí sản xuất điện từ các nhà máy điện than vẫn có giá thành 1KWh điện rẻ hơn so với điện khí hiện nay. Tuy nhiên, nếu tính đầy đủ các yếu tố chi phí ngoại biên như chi phí gây ô nhiễm môi trường, phá hủy cảnh quan, sức khỏe con người và sinh kế bị ảnh hưởng... thì điện khí tại Việt Nam hoàn toàn có khả năng cạnh tranh với điện than.

Theo báo cáo của Cơ quan Năng lượng Đan Mạch, với giả định khi tính LCOE thì đưa thêm vào chi phí phát thải khí CO₂ giống như các quốc gia khác trên thế giới thì giá là 20 USD/tấn CO₂ [4]. Mặc dù theo giả định này, sản xuất điện than vẫn rẻ hơn so với sản xuất điện từ khí tự nhiên. Tuy nhiên, nếu giá CO₂ có xu hướng tăng, kết quả tính toán cũng cho thấy khả năng cạnh tranh của điện khí so với điện than cũng có xu hướng tăng lên [4].

Chi phí sản xuất điện quy dẫn của nhiệt điện khí phụ thuộc rất lớn vào chi phí nhiên liệu đầu vào so với than, do đó giá mua khí đầu vào sẽ là yếu tố ảnh hưởng rất lớn đến khả năng cạnh tranh của các nhà máy điện khí tại Việt Nam. Như trên đã đề cập, giá khí tự nhiên hiện nay rất biến động, tuy vậy tại khu vực châu Á đang có xu hướng giảm. Do đó, đây có thể coi là một lợi thế về mức độ cạnh tranh của nhiệt điện khí so với điện than. Bên cạnh đó, khi các chính sách về môi trường ngày càng được thắt chặt, theo nhiều dự báo trên thế giới, giá CO₂ sẽ biến động tăng lên ở mức rất cao, chẳng hạn ở châu Âu, giá khí các-bon được

tính đến lượng khí thải CO₂, và “Clean dark spread” đề cập đến một chỉ số tương tự đối với sản xuất điện than. Thông thường, các nhà đầu tư lựa chọn để tối đa hóa mức thu được, do đó, nếu mức chênh lệch Clean spark spread cao hơn mức chênh lệch Clean dark spread thì nhà máy nhiệt điện khí sẽ được chọn và ngược lại.

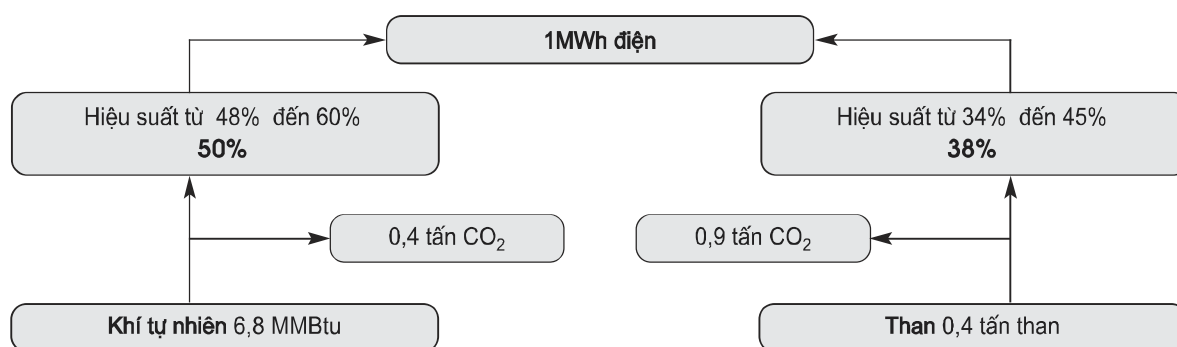
Clean spark spread

= giá bán của 1MWh điện – chi phí khí đốt để sản xuất 1MWh điện – Chi phí cacbon.

Clean dark spread

= giá bán của 1MWh điện – chi phí than để sản xuất 1MWh điện – Chi phí cacbon.

Hình 1: Sơ đồ tổng quát sản xuất điện từ khí và than

Nguồn: [2]

dự báo sẽ tăng lên mức trên 100 \$/tấn sau năm 2030. Trong tương lai, thị trường các-bon sẽ được áp dụng tại Việt Nam thì yếu tố này sẽ trở thành lợi thế cạnh tranh của điện khí do điện khí phát thải ra rất ít cac-bon, trong khi nhà máy nhiệt điện than lại là những nguồn phát thải nhiều khí thải cac-bon nhất. Do đó, với các giả định đưa ra trong trường hợp giá khí LNG nhập khẩu trong tương lai ở mức thấp, giá than duy trì ở mức hiện tại, giá khí các-bon tăng cao, thì phát triển điện khí sẽ là lựa chọn có tính hiệu quả hơn so với điện than.

3.2. Mô hình chênh lệch giá Spark

Bên cạnh mô hình tính LCOE, để so sánh và lựa chọn điện khí hay điện than, người ta có thể sử dụng mô hình tính “Clean spark spread” và “Clean dark spread”. “Clean spark spread” thể hiện lợi ích có được của một nhà máy điện khí có

Ở thời điểm hiện tại, giá mua điện bình quân của EVN đối với các nhà máy điện ở Việt Nam khoảng 60\$/MWh. Trong tương lai, giá mua điện có thể điều chỉnh lên mức 70\$/MWh. Hiện tại, các nhà máy điện khí sử dụng khí từ các mỏ trong nước được mua với chính sách giá ưu đãi với giá mua bình quân là 5\$/MMBtu. Trong tương lai, Việt Nam phát triển điện khí bằng nguồn khí LNG nhập khẩu với mức giá dự báo từ 7 - 8 \$/MMBtu. Đối với chi phí khí CO₂ phát thải, hiện tại ở Việt Nam chưa áp dụng, tuy nhiên trong tương lai Việt Nam sẽ áp dụng thuế hoặc thị trường khí cac-bon. Khi đó, theo nhiều dự báo, giá 1 tấn CO₂ có thể lên đến 50\$/tấn. Dựa vào sơ đồ tổng quát về sản xuất 1MWh điện (Hình 1) và phương pháp Spark, ta tính được lợi ích sản xuất điện như Bảng 2.

Bảng 2. Kết quả so sánh lợi ích điện khí với điện than

Thông số	ĐVT	Hiện tại		Tương lai giả định	
		Than	Khí	Than	Khí
Giá mua điện bình quân	\$/MWh	60	60	80	80
Giá nhiên liệu	\$/Tấn, \$/MMBtu	60	5	60	7
Giá CO ₂	\$/Tấn	0	0	50	50
<i>Clean spark spread / Clean dark spread</i>		36	26	11	12,4

Kết quả tính toán cho thấy ở thời điểm hiện tại, lợi ích từ việc sản xuất điện than lớn hơn điện khí. Tuy nhiên, trong tương lai, với các điều kiện giả định như trên, sản xuất điện khí có lợi ích hơn điện than. Do đó, để phát triển điện khí trong tương lai, Chính phủ cần xem xét điều chỉnh giá mua điện, bên cạnh đó cần đưa ra các chính sách bảo vệ môi trường, đánh thuế vào lượng khí CO₂ phát thải, xây dựng thị trường khí CO₂ để có mức giá phù hợp, đồng thời với việc tìm kiếm các nguồn cung khí đốt với chi phí hợp lý.

4. Kết luận

Than và khí là các nguồn năng lượng cần thiết để đáp ứng nhu cầu năng lượng của nền kinh tế đang phát triển của Việt Nam. Đây là nguồn năng lượng chủ yếu phục vụ cho sản xuất điện năng và có xu hướng tăng lượng nhập khẩu trong

tương lai. Trong điều kiện hiện tại, nhiệt điện than chiếm ưu thế hơn so với nhiệt điện khí. Tuy nhiên, nếu tiếp tục xây dựng các nhà máy điện than, Việt Nam sẽ phải đối mặt với ô nhiễm môi trường, biến đổi khí hậu, an ninh năng lượng,...

Với các điều kiện giả định trong tương lai, các nhà máy điện khí sẽ có khả năng cạnh tranh cao đối với các nhà máy nhiệt điện than. Tuy vậy, để nâng cao khả năng cạnh tranh của các nhà máy điện khí và khuyến khích đầu tư vào lĩnh vực này, Việt Nam cần có các chính sách phù hợp như chính sách giá điện, đến việc xây dựng thị trường khí phát thải hay chính sách thuế cac-bon. Bên cạnh đó, cần phát triển các nguồn cung khí đốt cả trong nước và nhập khẩu, tìm kiếm các nguồn nhập với giá cả hợp lý, ổn định ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. BP. (2019). BP Statistical Review of world energy 2019. [Online] Available at: <https://www.bp.com/content/dam/bp/business-sites/en/global/corporate/pdfs/energy-economics/statistical-review/bp-stats-review-2019-full-report.pdf>
2. Bros, T. (2012). *After the US shale gas revolution*. Technip, Paris.
3. Danish Energy Agency. (2018). Vietnam Energy Outlook 2017. [Online] Available at: https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Globalcooperation/Official_docs/Vietnam/vietnam-energy-outlook-report-2017-eng.pdf
4. EREA & DEA. (2020). Vietnam Energy outlook report 2019. [Online] Available at: https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Globalcooperation/vietnam_energy_outlook_report_2019.pdf
5. EREA, DEA et al. (2019). Cẩm nang công nghệ Việt Nam. [Online] Available at: https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Globalcooperation/vietnam_technology_catalogue_in_vietnamese.pdf
6. IEA. (2020). Projected Costs of Generating Electricity 2020. [Online] Available at: <https://www.iea.org/reports/projected-costs-of-generating-electricity-2020>